

Byla C-901/19

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2019 m. gruodžio 10 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. lapkričio 29 d.

Pareiškėjai ir apeliantai:

CF

DN

Atsakovė ir kita apeliacinio proceso šalis:

Vokietijos Federacinė Respublika

VERWALTUNGSGERICHTSHOF

BADEN-WÜRTTEMBERG

Nutartis

Administracinėse bylose

CF

pareiškėjas
apeliantas

<...>

prieš

Vokietijos Federacinę Respubliką,
atstovaujama *Bundesminister des Innern, für Bau und Heimat* (Federalinis vidaus
reikalų, pastatų ir bendruomenių ministras),

atstovaujamo *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge* (Federalinė migracijos ir pabėgėlių tarnyba) vadovo, <...>

atsakovė
kita apeliacinio proceso šalis

dėl papildomos apsaugos suteikimo ir nacionalinio draudimo išsiųsti patvirtinimo

<...>

ir

DN

pareiškėjas
apeliantas

<...> (orig. p. 2)

prieš

Vokietijos Federacinę Respubliką,
atstovaujamą *Bundesminister des Innern, für Bau und Heimat* (Federalinis vidaus reikalų, pastatų ir bendruomenių ministras),
atstovaujamo *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge* (Federalinė migracijos ir pabėgėlių tarnyba) vadovo, <...>

atsakovė
kita apeliacinio proceso šalis

<...>

dėl papildomos apsaugos suteikimo ir nacionalinio draudimo išsiųsti patvirtinimo

Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg 11-oji kolegija <...>

2019 m. lapkričio 29 d.

nutarė:

Sustabdyti bylą nagrinėjimą.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismui pagal SESV 267 straipsnį pateikti šiuos klausimus:

1. Ar pagal Direktyvos 2011/95/ES 15 straipsnio c punktą ir 2 straipsnio f punktą draudžiama taip aiškinti ir taikyti nacionalinės teisės nuostatą, kad rimta ir asmeninė grėsmė civilio gyvybei ar asmeniui dėl nesirenkamojo smurto ginkluoto konflikto metu (t. y. civiliui vien dėl

buvimo šioje teritorijoje iškiltų realus pavojus patirti rimtą grėsmę) tais atvejais, kai šis asmuo susiduria su tokia grėsme ne dėl konkrečiai su jo asmenine situacija susijusių priežasčių, laikoma kilusia tik tuomet, kai buvo nustatytas minimalus civilių aukų (žuvusių ir sužeistų) skaičius?

2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai: ar vertinimas, ar kils tokia grėsmė, turi būti atliktas visapusiškai atsižvelgiant į visas konkrečius atvejo aplinkybes? Jei ne: kokie Sąjungos teisės reikalavimai keliami šiam vertinimui? (**orig. p. 3**)

Motyvai

I.

1. Prašymas priimti prejudicinį sprendimą teikiamas dviejose bylose, kuriose pareiškėjai toliau reikalauja, kad būtų pripažinta papildoma apsauga. Prašoma išaiškinti 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų (OL L 337, 2011, p. 9; toliau – Priskyrimo direktyva) 15 straipsnio c punktą kartu su 2 straipsnio f punktu, atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 4 straipsnį ir į Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 3 straipsnį.
2. Šiuo atveju reikšmingos nacionalinės teisės nuostatos yra 2008 m. rugsėjo 2 d. paskelbto *Asylgesetz* (Prieglobsčio įstatymas) (*BGBI. I p. 1798*), kuris pastarąjį kartą buvo iš dalies pakeistas 2019 m. rugpjūčio 15 d. įstatymo (*BGBI. I p. 1307*) 45 straipsniu (toliau – *AsylG*). *AsylG* 4 straipsnio 1 dalyje ir 3 dalyje („Papildoma apsauga“), kuriomis perkeliama Direktyvos 2011/95 2 straipsnio f punktas ir 15 straipsnis, nustatyta:
  - 1) Į papildomą apsaugą turi teisę užsienietis, apie kurį pagrįstai galima manyti, kad jam kiltų pavojus patirti didelę žalą. Didelė žala yra:
    1. mirties bausmė arba egzekucija,
    2. kankinimas arba nežmoniškas ar žeminamas elgesys, arba baudimas, arba
    3. rimta ir asmeninė grėsmė civilio gyvybei ar asmeniui, kylanti dėl nesirenkamojo smurto tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto metu.
  - 2) <...>
  - 3) 3c–3e straipsniai taikomi atitinkamai. Vietoj persekiojimo, apsaugos nuo persekiojimo arba pagrįstos persekiojimo baimės atsiranda didelės žalos

pavojus, apsauga nuo didelės žalos arba realus didelės žalos pavojus; vietoj pabėgėlio statuso atsiranda papildoma apsauga. (**orig. p. 4**)

3 *AsylG* („Vidaus apsauga“) 3e straipsnyje, kuriuo perkeliamas Priskyrimo direktyvos 8 straipsnis, nustatyta:

- 1) Pabėgėlio statusas nesuteikiamas užsieniečiui, jei jis
  1. kilmės šalies dalyje nepatiria pagrįstos persekiojimo baimės arba turi galimybę naudotis apsauga nuo persekiojimo pagal 3d straipsnį ir
  2. į tą šalies dalį jis gali saugiai ir teisėtai keliauti, gali į ją atvykti ir, pagrįstai manoma, kad jis joje įsikurs.
- 2) Nagrinėjant klausimą, ar šalies dalis atitinka 1 dalyje keliamus reikalavimus, priimant sprendimą dėl prašymo reikia atsižvelgti į bendrąsias toje šalies dalyje esančias aplinkybes ir į asmenines užsieniečio aplinkybes, kaip nurodyta Direktyvos 2011/95/ES 4 straipsnyje. Tuo tikslu iš atitinkamų šaltinių, pavyzdžiui, Jungtinių Tautų pabėgėlių reikalų vyriausiojo komisaro ir Europos prieglobsčio paramos biuro, būtina gauti tikslią naujausią informaciją.

II.

4 Pareiškėjai yra Afganistano piliečiai ir atvyko iš Nangarharo provincijos. Vokietijos Federacinėje Respublikoje jų pateiktus prieglobsčio prašymus atmetė *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge*. *Verwaltungsgericht Karlsruhe* ir *Verwaltungsgericht Freiburg* pateikti skundai nebuvo tenkinami. Kolegija iš dalies priėmė pareiškėjų pateiktus apeliacinius skundus. Pateiktuose apeliaciniuose skunduose pareiškėjai taip pat reikalauja pripažinti papildomą apsaugą pagal *AsylG* 4 straipsnį. Be to, nepatenkinus minėto reikalavimo, jie reikalauja priimti sprendimą dėl draudimo išsiųsti, kuris reglamentuojamas pagal nacionalinę teisę ir yra mažesnio prioriteto negu tarptautinės apsaugos tikrinimas. <...> [Informacija apie apeliacinių skundų priimtinumą]

III.

5 Bylų nagrinėjimas sustabdomas ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (**orig. p. 5**) prašoma pagal SESV 267 straipsnį priimti prejudicinį sprendimą. Kolegija prašo išsamiau paaiškinti Sąjungos teisės kriterijus pripažįstant papildomą apsaugą, kai civiliai gyventojai patiria nesirenkamąjį smurtą konflikto metu. Abejojama dėl Priskyrimo direktyvos 15 straipsnio c punkto, siejamo su 2 straipsnio f punktu, išaiškinimo, nes kyla klausimų dėl sąlygų, kurioms susiklosčius laikoma, kad kyla rimta ir asmeninė grėsmė, kaip apibrėžta šioje nuostatoje. Teisingumo Teismas šiuo klausimu dar nėra priėmęs sprendimo (1). Ligšiolinė kitų teismų jurisprudencija yra skirtinga. Viena vertus, iš dalies atliekamas išsamus vertinimas atsižvelgiant į visas konkrečius atvejo aplinkybes, antra vertus, kiti vertinimo metodai pagrįsti pirmiausia civilių aukų skaičiumi (2).

Teisingumo Teismo atsakymai yra svarbūs priimant sprendimą. Nuo jų priklauso, ar skundai bus tenkinami. Jei rimta ir asmeninė grėsmė iš esmės priklausytų nuo civilių aukų skaičiaus, skundai turėtų būti atmesti teikiant pagrindinius reikalavimus, susijusius su papildoma apsauga. Remiantis ir kitų pavojų pagrindžiančių aplinkybių išsamiu vertinimu, šiuo metu Nangarharo provincijoje vyraujantis smurto lygis yra toks aukštas, kad pareiškėjams, kurie neturi galimybės užsitikrinti vidaus apsaugos, vien dėl buvimo šioje provincijoje kiltų rimta grėsmė (3).

1.

6. Teisingumo Teismui pateiktais klausimais siekiama išsiaiškinti Sąjungos teisės kriterijus, pagal kuriuos vertinama, ar kyla rimta ir asmeninė grėsmė, kaip apibrėžta Priskyrimo direktyvos 15 straipsnio c punkte kartu su 2 straipsnio f punktu. Remiantis ligšioline Teisingumo Teismo jurisprudencija, į šiuos klausimus vienareikšmiškai atsakyti negalima. Tiesa, Teisingumo Teismas anksčiau buvo nusprendęs, kad išimtinai gali būti pripažįstama, jog rimta ir asmeninė grėsmė dėl nesirenkamojo smurto ginkluoto konflikto metu, kaip apibrėžta Priskyrimo direktyvos 15 straipsnio c punkte, tuomet, kai atitinkamam asmeniui pavojus kyla ne dėl konkrečiai su jo situacija susijusių priežasčių, atsiranda tuo atveju, kai vykstantį konfliktą apibūdinantis aklo smurto laipsnis pasiekia tokį didelį mastą, kad galima pagrįstai manyti, jog šis asmuo vien dėl buvimo atitinkamoje teritorijoje susidurtų su realiu pavojumi patirti minėtą grėsmę (2009 m. vasario 17 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Elgafaji*, C-465/07). Tačiau teismas nenurodė, kokiais kriterijais remiantis įvertinama, ar kyla toks pavojus. Žinoma, faktines aplinkybes turi nustatyti ir įvertinti nacionaliniai (orig. p. 6) teismai. Tačiau Sąjungos teisėje turi būti nustatyta aiškesnė sąlygos, taikomos atsižvelgiant į kriterijų, reikšmė, nes šią sąlygą reikės sukonkretinti ir įvertinti. Tą patį galima pasakyti apie reikalaujamų faktinių išvadų intensyvumą ir apimtį (dėl Chartijos 4 straipsnio žr. 2019 m. spalio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dorobantu*, C-128/18, 50 punktą ir paskesnius punktus (konkrečiai 55 punktą) ir 58 punktą bei paskesnius punktus (konkrečiai 61 ir 63 punktus)).
7. Priskyrimo direktyvos 15 straipsnio c punkte kartu su 2 straipsnio f punktu nėra aiškiai pasakyta, kokiomis aplinkybėmis civiliam asmeniui, kuriam nekyla konkreti grėsmė dėl ginkluoto konflikto, vien dėl buvimo konflikto teritorijoje realiai kyla rimta ir asmeninė grėsmė. Viena vertus, Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nurodomas reikalavimas dėl smurto lygio dydžio leidžia daryti prielaidą, jog tikėtina, kad jau praityje buvo didelis aukų skaičius; šis aiškinimas atitiktų tokių aplinkybių apibūdinimus kaip „išimtinė situacija“ ir (arba) „išskirtinumas“ (žr. 2009 m. vasario 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Elgafaji*, C-465/07, 37 ir paskesnį punktą). Antra vertus, iš nuostatos teksto ir paskirties galima spręsti, kad aukų skaičius nėra laikomas eliminuojančiu veiksniumi, jis bendrai vertintinas kaip vienas iš daugelio veiksnių, kuriuo remiantis atliekamas išsamus situacijos vertinimas. Jau atsiradusios aukos vien koncepcijos požiūriu nėra būtina grėsmės prielaida, tai tik požymis, leidžiantis konstatuoti atitinkamus faktus. Be to, būtų sumenkintas prevencinis papildomos apsaugos

pobūdis, jei pirmiausia reikėtų laukti, kol faktiškai bus patirtos didžiausios kančios, o tik tada būtų suteikta apsauga kitiems civiliams asmenims, ypač tiems, kurie smurto išvengė tik pabėgę arba prievarta perkelti. Tokiu atveju labiau darytina priešinga prielaida – išskirtinis konflikto pavojus civiliams gyventojams išsamiai vertintinas remiantis visais kriterijais, kurie reikšmingi šiuo atveju.

8. Taip pat reikia atsižvelgti į sisteminius aspektus. Priskyrimo direktyvos 15 straipsnio c punktas, kaip Sąjungos teisės nuostata, aiškinamas autonomiškai. Tačiau Europos Sąjungos Teisingumo Teismas nori įsitikinti, ar jo atliktas šios nuostatos išaiškinimas suderinamas su EŽTK 3 straipsniu kartu su šiuo klausimu priimta Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencija (2009 m. vasario 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Elgafaji*, C-465/07, 28 ir 44 punktai, nurodant EŽTT; (**orig. p. 7**) 2008 m. liepos 17 d. Sprendimo *NA prieš Jungtinę Karalystę*, 25904/07, 115–117 punktai; dėl Chartijos 4 straipsnio dar žr. 2019 m. spalio 15 d. Sprendimo *Dorobantu*, C-128/18, 56 punktą ir paskesnę punktą). Europos Žmogaus Teisių Teismas savo ruožtu daro prielaidą, kad pagal EŽTK 3 straipsnį ir Priskyrimo direktyvos 15 straipsnio c punktą suteikiama panaši apsauga. Pirmiausia išimtinėmis aplinkybėmis susiklosčiusiose situacijose, kurioje civilis asmuo vien dėl buvimo atitinkamoje teritorijoje susiduria su realiu pavojumi, būtų galima teigti, kad abiejų nuostatų reikalavimai įvykdyti (2011 m. birželio 28 d. EŽTT sprendimo *Sufi ir Elmi prieš Jungtinę Karalystę*, 8319/07 ir 11449/07, 226 punktas). Tačiau, autonomiškai aiškinant Priskyrimo direktyvos 15 straipsnio c punktą, reikia nepamiršti, kad šis išaiškinimas suderinamas su Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencija, tai reiškia, kad papildomai apsaugai bet kuriuo atveju taikytinos ne griežtesnės sąlygos, taikomos apsaugos prašytojams, už tas, kurios galioja pagal EŽTK 3 straipsnį. Tai taip pat patvirtina nuostata, kad Europos Sąjungos antriniai teisės aktai turi būti aiškinami laikantis pagrindinių teisių, tačiau Chartijos 4 straipsnio esmė ir aprėptis pagal Chartijos 52 straipsnio 3 dalį yra ta pati kaip EŽTK 3 straipsnio (2019 m. kovo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Jawo*, C-163/17, 78 ir 91 punktai).
9. Pagal EŽTK 3 straipsnį vertinant, ar apsaugos prašytojui, jei jis grįžtų, kiltų realus pavojus („real risk“), remiantis Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencija reikia bendrai („cumulatively“) vertinti konkretaus atvejo aplinkybes (2016 m. rugpjūčio 28 d. EŽTT sprendimo *J.K. ir kiti prieš Švediją*, 59166/12, 95 punktas). Specialiai šiame kontekste Europos Žmogaus Teisių Teismas įvertino konflikto intensyvumą ir su juo susijusį realų pavojų civiliam asmeniui, kai dėl plačiai paplitusio smurto su šiuo asmeniu neleistinai elgiamasi vien todėl, kad jis yra toje teritorijoje, remdamasis išsamiau įvairių kriterijų vertinimu, kurių teismas nenurodė kaip baigtinių, tačiau laikė tinkamais nagrinėjamai bylai, t. y. įvertino karo veiksmų metodus ir taktiką bei pasiruošimą jiems, kovos veiksmų teritorinį pasiskirstymą ir galiausiai žuvusių, sužeistųjų bei perkeltųjų asmenų skaičių (2011 m. birželio 28 d. EŽTT sprendimo *Sufi ir Elmi prieš Jungtinę Karalystę*, 8319/07 ir 11449/07, 241 ir paskesni punktai). (**orig. p. 8**)

2.

10. Nukrypstant nuo minėtų nuostatų, prielaida, kad kilo rimta ir asmeninė grėsmė, pagal Vokietijos aukščiausiųjų teismų jurisprudenciją dėl *AsylG* 4 straipsnio 1 dalies pirmo ir antro sakinio 3 punkto, kuriuo įgyvendinamas Priskyrimo direktyvos 15 straipsnio c punktas kartu su 2 straipsnio f punktu, kalbant apie asmenis, kurie susiduria su tokia grėsme ne dėl konkrečiai su jų asmenine situacija susijusių priežasčių, siejama su būtinu kiekybiniu nužudymo ir sužeidimo rizikos vertinimu, išreikštu aukų skaičiaus santykiu su bendru gyventojų skaičiumi atitinkamoje teritorijoje. Viena vertus, toks kiekybinis tyrimas laikomas būtina formalia sąlyga, be kurios bendras individualios grėsmės atitinkamam asmeniui vertinimas gali būti klaidingas: „Tik remiantis kiekybiniu tyrimu <...> galima taikyti <...> bendrą vertinimą“ (*Bundesverwaltungsgericht* <...>). Antra vertus, prielaidą apie asmeninę grėsmę galima daryti, tik jeigu nustatytas aukų skaičius pasiekė tam tikrą mažiausią reikšmę. *Bundesverwaltungsgericht* šios reikšmės nenurodė. Tačiau jis nusprendė, kad „apie 0,12 % arba apie 1:800 santykį per metus“ siekianti tikimybė būti sužeistam arba nužudytam (2011 m. lapkričio 17 d. *Bundesverwaltungsgericht* sprendimo, 10 C 13.10, *juris*, 7 punktas) akivaizdžiai neatitinka reikalaujamos mažiausios reikšmės. Esant tokiam aukų skaičiui, remiantis *Bundesverwaltungsgericht* jurisprudencija, nebereikia jokių papildomų grėsmės lygio tyrimų, nes nustatytu aukų skaičiumi galima pagrįsti tik tokią gresiančios žalos riziką, kuri „<yra> taip toli nuo reikšmingos tikimybės ribos, kad trūkumas <t. y. faktas, kad neatsižvelgiama į papildomas aplinkybes> galiausiai neturi reikšmės“ (2011 m. lapkričio 17 d. *Bundesverwaltungsgericht* sprendimo, 10 C 13.10, *juris*, 23 punktas). Žiūrint iš šios perspektyvos, vertinimo aspektai yra tik „tikslinamieji argumentai“ (*Berlit*, ZAR 2017, 110 (118)).
11. Remiantis šiomis aukščiausiųjų teismų gairėmis, aukštesniųjų teismų jurisprudencijoje daroma prielaida, kad bet kuriuo atveju esant 1:800 rizikai „nieko nepakeis net bendras vertinimas, jei nėra *AsylG* 4 straipsnio 1 dalies antro sakinio 3 punkte nurodytų sąlygų“ <...>. Todėl reikalavimas nustatyti mažiausią kiekybinę ribą lemia Priskyrimo direktyvos 15 straipsnio c punkto kartu su 2 straipsnio f punktu taikymą Vokietijos teisės sistemoje <...> (**orig. p. 9**), <...>. [Nuorodos į Vokietijos aukštesniųjų teismų sprendimus]
12. Kitų Europos valstybių jurisprudencija yra labai nevienoda, nes taikomi skirtingi kriterijai ir skirtingai vertinami faktai. *Österreichischer Verwaltungsgerichtshof* rizikos analizę grindžia išsamium galimų grėsmių vertinimu ir tokiu atveju remiasi Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencija <...>. [Nuorodos į sprendimus] Atrodo, kad Jungtinės Karalystės teismai daug reikšmės teikia kiekybiniams tyrimams. Neginčijant galimos kokybinių kriterijų svarbos, atrodo, kad aukų skaičiui priskiriama pagrindinė reikšmė <...>. [Nuorodos į sprendimus] Kiekybiniai argumentai atlieka svarbų vaidmenį ir Prancūzijos *Cour Nationale du Droit d'Asile*, tačiau ten jie vertinami priešingai negu juos įvertino minėti teismai <...>. [Nuoroda į sprendimą] Belgijos *Conseil du Contentieux des Etrangers* vertina daug kriterijų, be aukų ir perkeltųjų asmenų skaičiaus, be kita ko, vertina kovos veiksmų rūšį, skaičių ir mastą, konflikto pobūdį ir jo poveikį civiliams gyventojams <...>. [Nuoroda į sprendimą] Šveicarija neprivalo taikyti Priskyrimo direktyvos, tačiau apsaugą suteikia kilus konkrečiai grėsmei dėl karo, pilietinio

karo ir plačiai paplitusio smurto. Kalbant apie šį vertinimą Šveicarijos *Bundesverwaltungsgericht* nėra linkęs remtis skaičiais, kurių (**orig. p. 10**) patikimumu ir pagrįstumu jis abejoja (šiuo klausimu dar žr. 2018 m. balandžio 25 d. Vokietijos *Bundesverfassungsgericht* sprendimą 2 BvR 2435/17 <...>), todėl dar remiasi daug kitų veiksnių <...>. [Nuoroda į sprendimą] Galiausiai Jungtinių Tautų vyriausiasis pabėgėlių komisaras laikosi labai plataus požiūrio, pagal kurį reikia atsižvelgti, pavyzdžiui, ir į netiesiogines ir ilgalaikes konflikto pasekmes bei į bendrą žmogaus teisių apsaugą (*UNHCR, Eligibility guidelines for assessing the international protection needs of asylum-seekers from Afghanistan*, 2018 8 30, p. 104). Mokslinėje literatūroje taip pat reiškiamas požiūris, kuriuo siekiama vertinimą pagrįsti išsamiais duomenimis <...>.

3.

13. Pareiškėjai yra civiliai asmenys iš Nangarharo provincijos. Remiantis kolegijos atlikta pareiškėjų apklausa 2019 m. lapkričio 28 d. teismo posėdyje, net atsižvelgiant į kiekvieno iš jų individualius parodymus konstatuotina, kad jiems negalima suteikti papildomos apsaugos jau pagal *AsylG* 4 straipsnio antro sakinio 1 arba 2 punktą (Priskyrimo direktyvos 15 straipsnio a arba b punktą). Be to, kolegija nėra įsitikinusi, kad pareiškėjai susiduria su provincijoje kilusio nesirenkamojo smurto grėsme dėl konkrečiai su jų asmenine situacija susijusių priežasčių, kaip apibrėžta Teisingumo Teismo jurisprudencijoje dėl Priskyrimo direktyvos 15 straipsnio c punkte (žr. 2009 m. vasario 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Elgafaji*, C-465/07, 39 punktą).
14. Kaip nusprendė kolegija, išnagrinėjusi faktus apie bendrąją saugumo padėtį Afganistane šio sprendimo priėmimo momentu (Priskyrimo direktyvos 4 straipsnio 3 dalies a punktas), grįžusiems į Nangarharo provinciją pareiškėjams dėl konflikto sukulto nesirenkamojo smurto vis dėlto kiltų realus, rimtas ir asmeninis pavojus vien dėl jų buvimo atitinkamoje teritorijoje. Tačiau tik su sąlyga, kad ši prielaida nebus atmesta remiantis kiekybiniu požiūriu nustatytu iki šiol atsiradusių civilių aukų skaičiumi, o bus pagrįsta išsamiu visų reikšmingų kriterijų vertinimu. Šiems kriterijams pirmiausia priskiriamas konflikto veiksmų poveikis visiems be išimties, šių veiksmų skaičius, neprognozuojamumas ir geografinė aprėptis bei su jais susijęs didelis perkeltųjų asmenų (**orig. p. 11**) ir civilių aukų skaičius. Padarytas išvadas galima apibendrinti taip:
15. Afganistane vykstančiame konflikte vyriausybės saugumo pajėgos kovoja su antivyriausybiniais nevalstybiniais subjektais. Abiejų pusių pajėgos labai susiskaldžiusios ir skirtingu mastu veikiamos korupcijos, vidinės kovos dėl valdžios, disciplinos stokos ir nusikaltėlių. Jos glaudžiai susijusios su civiliais gyventojais. Tai pirmiausia taikoma Talibanui ir vadinamajai „Chorasano provincijos islamo valstybei“ (ISKP), kurie kartais verbuoja užsienio kovotojus, bet visais kitais atvejais – vietos vyrus. Tačiau konflikte dalyvauja (iš abiejų pusių) ir kitos kovotojų grupuotės, veikiančios vietoje ir vadovaujamos genčių vadų, vietos karo vadų ar nusikaltėlių. Todėl kovotojai ir civiliai gyventojai yra glaudžiai susiję tarpusavyje.

16. Didelės Nangarharo provincijos dalies veiksmingai nekontroliuoja nė viena konflikto šalis. Pirmiausia nei Afganistano vyriausybė, nei Talibanas negali užtikrinti stabilumo. Šioje provincijoje dominuoja ne tik Talibanas. Joje taip pat įsitvirtinusi ISKP, be to, ten veikia kelios kitos teroristinės grupuotės. Todėl Nangarhare nacionalinės ginkluotosios pajėgos daugiausia vykdo savo operacijas prieš sukilėlius – tiek antžemines, tiek oro antskrydžius. Abiem atvejais nukenčia civilių gyventojų būstas ir civiliniai objektai, nes sukilėliai naudojami šiais objektais. Todėl nacionalinėms pajėgoms tenka atsakomybė už didelę dalį civilių aukų. Tačiau Nangarhare tarpusavyje kovoja pirmiausia Talibanas, kuris dar draskomas vidinių konfliktų, ir ISKP. Nacionalinės ginkluotosios pajėgos negali apsaugoti civilių gyventojų.
17. Vis dėlto saugumo padėtis Nangarhare yra trapi dar ir todėl, kad šioje provincijoje tarpusavyje kovoja patys sukilėliai. Ji ribojasi su buvusiomis genčių sritimis Pakistane (dabar: *Federally Administered Tribal Areas*, Federacijos principu valdomos genčių sritys). Per atvirą sieną abiejų pusių kovotojai gali patekti į kitą valstybę, o kovotojų grupuotės gauna pastiprinimą. Pasienyje kontrabanda gabenamos prekės iš ir į Pakistaną. Be to, provincijoje masiškai auginamos (**orig. p. 12**) aguonos. Aguonų pasėlių plotas Nangarharo regione yra ketvirtas pagal dydį Afganistane, o 2017 m. ir 2018 m. šiame regione buvo pagamintas rekordinis opiumo kiekis. Opiumo gamyba yra vienas svarbiausių Nangarharo antivyriausybinių grupuočių pajamų šaltinių, o tai dar viena priežastis, kodėl jos kovoja dėl šio regiono valdymo.
18. Nuo sukilėlių nukenčia daugybė civilių gyventojų. ISKP sąmoningai terorizuoja civilius gyventojus, pavyzdžiui, užpuldinėdama mokyklas, ligonines ir labdaros bei religines organizacijas. Tačiau ir Talibanas kaltas dėl civilių aukų. Tiesa, ši organizacija paskelbė, kad nori apsaugoti civilius gyventojus. Tačiau jos kovos veiksmai neišvengiamai sukelia nesirenkamąjį smurtą. Tą patį galima pasakyti apie visus sukilėlius. Jie įsitvirtina butuose ir naudojami civiliniais objektais savo reikmėms, todėl su jais ten ir kovojama. Jų puldinėjami valstybiniai objektai dažnai yra miestų centruose. Jų kovos metodais sąmoningai padaroma žala, pavyzdžiui, detonuojant sprogmenis judrioje vietoje, užpuolant viešai prieinamas įstaigas arba užpuolimų metu neskirstant žmonių į kovotojus ir į tuos, kurie nėra kovotojai.
19. Šis konflikto pobūdis ir šios rūšies kovos metodai Nangarhare iki šiol civiliams gyventojams atnešė pragaištingas pasekmes. 2018 m. ten kiekvieną savaitę vidutiniškai būdavo fiksuojami 12,6 su konfliktu susiję incidentai, kuriuos sukėlė sukilėliai. 2019 m. taip pat pasižymi dideliu smurto lygiu. Ginkluotųjų pajėgų operacijos, išpuoliai, sukilėlių kovos veiksmai ir konflikto nulemtas nusikalstamumas, dėl kurių nukenčia civiliai, vis dar intensyviai vyksta. Tik keli pavyzdžiai: žuvę civiliai ginkluotosioms pajėgoms įvykdžius oro antskrydžius ir susisprogdinus savižudžiams sukilėliams (Hesarakas ir Džalalabadas, kovo mėn.); tūkstančiai perkeltųjų asmenų dėl intensyvios Talibanų ir ISKP kovos (Šerzadas ir Chogjanis, balandžio mėn.); Afganistano ginkluotųjų pajėgų per klaidą nužudyta šešių asmenų šeima (Šerzadas, gegužės mėn.); daug aukų savižudžiui

susisprogdinus vestuvių šventėje (Pačirva Agamas, liepos mėn.); dešimtys civilių aukų per seriją sprogimų Afganistano nepriklausomybės dieną (visas Nangarharas, rugpjūčio mėn.); žuvę civiliai gyventojai susprogdinus automobiliuose įtaisytus sprogmenis ir susisprogdinus savižudžiams (Džalalabadas ir Mohmand Dara, rugsėjo mėn.); apie 70 aukų dėl neteisingai nutaikyto JAV ginkluotųjų pajėgų nepilotuojamo orlaivio (Chogjanis, rugsėjo mėn.); spalio mėn. buvo susprogdinti keli sprogmenys visoje provincijoje, be kita ko, išpuolis mečetėje Haska (**orig. p. 13**) Menoje pareikalavo daugiau kaip 120 civilių aukų. 2019 m. rugsėjo mėn. provincijoje 24 dienas iš 30-ies JAV ginkluotosios pajėgos vykdė karinius veiksmus, buvo atliekama nuo vieno iki 26 karinių veiksmų per dieną (vidutiniškai daugiau kaip šeši veiksmai per dieną).

20. Nangarhare gyvena nuo 1,6 iki 1,8 mln. gyventojų, o 2018 m. suskaičiuota nuo 1517 iki 1815 civilių aukų (žuvusių ir sužeistųjų). Šis skaičius atitinka 0,08–0,11 % gyventojų skaičiaus ir (arba) 1:1190–1:880 santykį. Tačiau taip pat pažymėtinas siaubingai didelis perkeltųjų asmenų skaičius šalies viduje. Trečdalis Nangarharo gyventojų yra perkeltieji ir grįžę asmenys. 2018 m. daugiau kaip 12 000 žmonių buvo perkelti iš Nangarharo ir daugiau kaip 11 000 – į Nangarharą. Daug žmonių gyvena nelegaliose gyvenvietėse, taip pat smarkiai padidėjo civilių gyventojų išlaidos už pagrindinių poreikių patenkinimą. Kyla problemų sveikatos priežiūros paslaugų, maisto pakankamumo ir higienos standartų srityse. 2019 m. perkeltųjų asmenų skaičius iki šiol galėjo smarkiai padidėti, pirmiausia dėl sukilėlių tarpusavio kovų ir dėl nacionalinių saugumo pajėgų bandymų išstumti sukilėlius iš įvairių Nangarharo vietų. Pavyzdžiui, 2019 m. kovo mėn. dėl kovų Kunare ir Nangarhare buvo perkelta 21 000 žmonių, iš jų – daugiau negu pusė atitinkamo rajono gyventojų. Gegužės mėn. vykstant atkakliems mūšiams tarp sukilėlių, į kuriuos vėliau įsitraukė ir nacionaliniai ginkluotųjų pajėgų daliniai, Šerzade ir Chogjanyje buvo perkelta 56 000 žmonių. 2019 m. rugpjūčio pradžioje visame Nangarhare buvo perkelta 4 000 žmonių. Vien nuo šių 2019 m. įvykusių prievartinių perkėlimų nukentėjo daugiau kaip 81 000 žmonių, vadinasi, apie 5 % Nangarharo gyventojų.
21. Pareiškėjai negali pasinaudoti vidaus apsauga (*AsylG* 3e straipsnis, Priskyrimo direktyvos 8 straipsnis). Remiantis kolegijos nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis, vidaus apsauga faktiškai gali būti suteikta Kabulo, Herato ir Mazari Šarifo miestuose, žinoma, nepaisant to, kad dalis civilių gyventojų patiria didžiulius sunkumus ir jų saugumas abejotinas. Suaugę darbingi vyrai, neturintys išlaikomų asmenų, net be šeimos ar socialinės aplinkos gali užsitikrinti minimalų gyvenimo lygį. Tačiau labiau pažeidžiamiems asmenims ten nuolat gyventi neįmanoma <...> (**orig. p. 14**) <...>. [Nuorodos į Vokietijos teismų ir kitų Europos valstybių teismų sprendimus]
22. Pareiškėjas (vienoje) byloje <...> yra našlys ir grįžęs į Afganistaną būtų turėjęs vienas prižiūrėti savo 2015 m. gimusį vaiką. Kiti jo šeimos nariai gyvena tik Nangarhare ir jis neturi artimų žmonių Kabule, Herate ar Mazari Šarife. Jis turėtų vienas rūpintis vaiku ir atsižvelgiant į Afganistane susiklosčiusią padėtį negalėtų

vienu metu užtikrinti pragyvenimo lėšų sau ir vaikui. Minimalus gyvenimo lygis nebūtų užtikrintas.

- 23 Pareiškėjas (kitoje) byloje <...> yra vedęs ir turi penkis vaikus. Nėra nei pakankamo pagrindo teigti, kad septynių asmenų šeima tuose trijuose miestuose ras tinkamą būstą, nei tikėtina, kad pareiškėjas, kuriam visą gyvenimą didelę įtaką darė jo tėvas ir kuris neturi jokio išsilavinimo ir apskritai sudaro ne itin praktiško žmogaus išpūdį, galėtų be savo šeimos narių paramos ir pritarimo užtikrinti pragyvenimo lėšas savo vaikams, žmonai ir sau pačiam. Minimalus gyvenimo lygis taip pat nebūtų užtikrintas.

IV.

24 <...>

<...>

[Procesinė informacija; parašai]

DARBINIS VERTINMAS